ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
Avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/22/493

Vaideotsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Kadri Levand
Otsuse tegemise aeg ja koht	22.03.2022, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	14.02.2022
Teabevaldaja	Keskkonnaagentuur kaur@envir.ee
Vaide esitaja	AS Õhtuleht Kirjastus priit.parnapuu@ohtuleht.ee

RESOLUTSIOON
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustame:
1) jätta vaie rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE
Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD
07.01.2022 esitas teabenõudja teabenõude väljastada SMI alusandmed sellisel kujul, et osaproovitükkide kohta oleks eraldi veerus kirjas ka tagavara.

12.01.2022 keeldus vaide kohaselt teabevaldaja teabenõuet täitmast.

28.01.2022 tegi teabenõudja ametliku teabenõude, milles soovis saada sellist väljavõtet, et oleks aru saada, millised proovitükid on inventeeritud ühe ja sama inimese poolt.

09.02.2022 andis teabevaldaja teabenõudjale lisaselgitusi, sh:
SMI välitöödel on oluline grupijuhtide sõltumatus. Seepärast ei saa me kahjuks grupijuhtide töö jaotuse kohta täpsemat infot jagada (sisulises mõttes anonüümset infot ei ole võimalik anda). Grupijuhtide töö kontroll, analüüs ja koolitamine on toimub Keskkonnaagentuuris asutusesiseselt. Väljastpoolt Keskkonnaagentuuri ei ole võimalik alaliste proovitükkide kohta tehtavat tööd sisuliselt analüüsida. Samuti eeldab kontrolli teostamine erialast kompetentsi, näiteks on kõigil SMI grupijuhtidel metsakorraldaja kutsetunnistus (samalaadne kompetents peaks olema ka kontrollil), lisaks läbitud on mitmeid erialaseid metsakorralduse ja ökoloogia (TÜ ökoloogid) alaseid koolitusi.

17.02.2022 tegi inspektsioon teabevaldajale järelepärimise.

03.03.2022 esitas teabevaldaja inspektsioonile oma vastuse, kus andis teada, et teabenõue on täidetud.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED

Ma ei saa nõustuda keelduva vastusega järgnevatel põhjustel:

- *Keskkonnaagentuur ei ole nimetanud ühtki õiguslikku alust teabenõude täitmisest keelduda. Leian, et kui õiguslikku alust andmete väljastamisest keelduda pole, siis tuleb küsitud andmed väljastada.*
- *Vajadus kaitsta grupijuhtide anonüümsust ja sõltumatust ei sobi keeldumiseks:*
  - *grupijuhtide nimed ja mobiilide numbrid on Keskkonnaagentuuri kodulehel vabalt saadaval. Nende pilte on agentuur pannud oma väljaannetesse. Kui oleks vajadus nende anonüümsust kaitsta, siis võiks alustada nende nimede ja piltide peitmisest.*
  - *ma küsin minevikus toimunud mõõtmiste andmeid. Ma ei ole küsinud andmeid tulevaste või praegu toimuvate mõõtmiste kohta. Oleks mõeldav mõjutada tulevasi või praeguseid mõõtmisi, aga mitte minevikus toimunuid.*
  - *ma ei ole küsinud andmeid nimeliselt. Oluline on üksnes see, et oleks aru saada, millised proovitükid on mõõdetud ühe ja sama inimese poolt. Nimede asemel saab vabalt kasutada suvalisi tähti või numbreid.*
- *Väide, et „väljastpoolt Keskkonnaagentuuri ei ole võimalik alaliste proovitükkide kohta tehtavat tööd sisuliselt analüüsida“ ei pea paika:*
  - *Keskkonnaagentuur ise on koostanud auditi lähteülesande, kus üheks ülesandeks oli: „Kõik füüsikalised mõõtmised (takseerimisandmed, kluppimise tulemused, kõrguste mõõtmine) sisaldavad mõõtemääramatust, kus määramatuse allikateks võivad olla mõõteriista täpsus, mõõtja isik, mõõtmistingimused jms tegurid. SMI välimõõtmisi teostavad 3 alalist mõõterühma. Mõõtjast, eelkõige mõõterühma juhist, tulenev süstemaatiline viga võib mõjutada SMI hinnanguid. Nn subjektiivsusfaktorit tuleb töö käigus hinnata olemasolevate mõõtmisandmete alusel.“ Audit oli plaanis tellida Tartu Ülikooli statistikutelt, kellel pole Keskkonnaagentuuriga mingit pistmist. Audit jäi küll ära, aga mitte sellepärast, et agentuuri välised inimesed ei saaks andmete analüüsimisega hakkama. [Lähteülesanne on lisatud eraldi failina.]*
- *Väide, et „kontrolli teostamine [eeldab] erialast kompetentsi, näiteks on kõigil SMI grupijuhtidel metsakorraldaja kutsetunnistus (samalaadne kompetents peaks olema ka kontrollil), lisaks läbitud on mitmeid erialaseid metsakorralduse ja ökoloogia (TÜ ökoloogid) alaseid koolitusi“ ei pea paika.*
  - *eelnevalt viidatud audit pidi tellitama Tartu Ülikooli statistikutelt. Neist ühelgi pole metsakorraldaja kutsetunnistust ning nad ei ole läbinud metsakorralduse ja ökoloogia alaseid koolitusi.*
- *Jutt sellest, kuidas „Grupijuhtide töö probleemkohtadele tähelepanu juhtimisel peab olema kindel, et tegelik probleem on olemas. Kui viga leitakse, siis tuleb see konkreetsel proovitükil üle vaadata. Kindlasti tuleb olla väga ettevaatlik üldiste hinnangute andmisel (näiteks: grupijuht A hindab tunnust X üle), eriti kui selline hinnang tuleb kontrollimata allikast (ei ole mõeldud kuidagi pahatahtlikult). Grupijuht peab hinnangu andma vastavalt konkreetse proovitüki olukorrale, kui avalikult (näiteks ajakirjanduses) on öeldud (ilma sisulise kontrollita), et ta hindab midagi alla või üle, siis tahestahtmata suunab see edasisi otsuseid“ ei pea samuti paika:*

- *eelnevalt viidatud audit ei eeldanud, et Tartu Ülikooli statistikud hakkaksid proovitükke kohapeal üle vaatama.*
- *võimalik on olukord, kus proovitükk on korrektselt mõõdetud, aga tulemustes on ikkagi süsteemne viga. Ajutiste proovitükkide puhul võib tekkida olukord, kus mõni grupijuht süsteemselt eksib proovitüki asupaigaga: 10-20 meetrit eksimust on piisav, et metsast sattuda põllule või raiesmikult vanasse metsa. Sellist viga kohapeal käimine avastada ei aita.*
- *Keskkonnaagentuur ise on teinud muutusi metoodikas pelgalt anomaaliate olemasolu pinnalt. Kohapeal proovitükke üle mõõtmas ei käidud. Nimelt 2016. aastal lõpetati 100 meetri ehk raie ja uuenduse proovitükkide kasutamine. Neid enam ei mõõdetud ja arvutustes ka enam ei kasutatud. Argument, miks 100 meetri proovitükid kõrvale jäid, põhines nende võrdlusel 200 ja 400 meetri proovitükkidega. 100 meetri proovitükkidel oli kahtlaselt vähe raieid märgitud võrreldes 200 ja 400 meetri proovitükkidega. Pilt pärineb Allan Simsi 2016. aasta ettekandest. Seal on kokku loetud üle kõikide aastate proovitükid, kus oli märgitud raie. Toonases ettekandes seletas Sims seda anomaaliat psühholoogiaga: 100 meetri proovitükk tuli eraldi rajada, kui inventeerijal oli kõhklus, millal täpselt raie on tehtud, siis ta võis otsustada, et raie tehti eelmisel hooajal; inventeerija võis jätta proovitüki loomata ja seeläbi raie kirja panemata.*

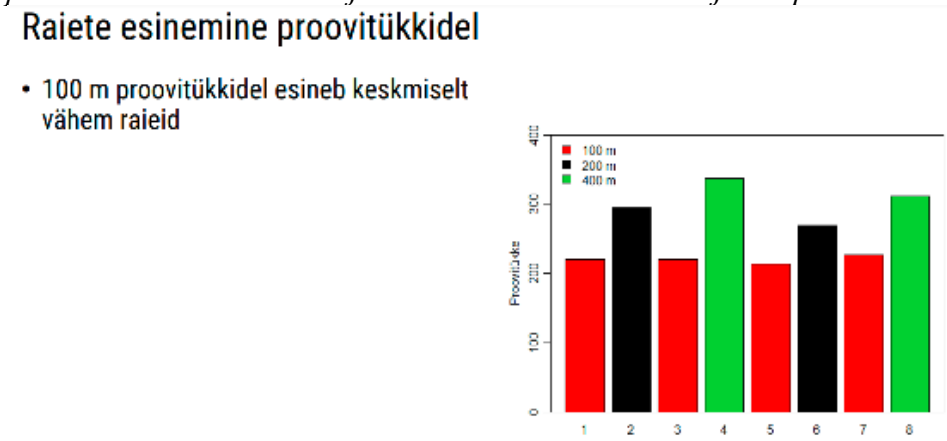

Tänaseni pole Keskkonnaagentuur andnud vastust, kust tulevad erinevused alaliste ja ajutiste proovitükkide vahel. Algses loos käis Keskkonnaagentuur peamise selgitusena välja just inventeerijate subjektiivsuse. Kuna teada on, et alalised ja ajutised ei jagune gruppide vahel ühtlaselt, siis inventeerijate subjektiivsus võiks põhimõtteliselt anomaalia ära seletada. Soovin andmeid just kõnealuse seletuse kontrollimiseks. Algne lootus, et Keskkonnaagentuur ise analüüsib või tellib Tartu Ülikooli statistikutelt auditi, pole täitunud.

Palun kohustada keskkonnaagentuuri väljastama SMI proovitükkide kohta andmed sellisel viisil, et oleks aru saada, millised proovitükid on inventeeritud ühe ja sama isiku poolt. Inventeerijate nimede välja toomine ei ole oluline. Kui kogu ajaloo kohta väljavõtte tegemine peaks olema liiga mahukas, siis palun minimaalselt väljastada viimase viie aasta andmed.

TEABEVALDAJA SELETUS

KAUR edastas 03.03.2022 vaide esitajale küsitud teabe. Dokument registreeritud 03.03.2022 KAURi dokumendihaldussüsteemis nr 2-10/22/66-3.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED

Arvestades seda, et teabevaldaja väljastas vaidemenetluse kestel teabenõudes küsitud teabe, on seaduslik olukord taastatud ning ei ole alust teabevaldajale ettekirjutuse tegemiseks. Seetõttu jätame vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kadri Levand
jurist
peadirektori volitusel